

Kapimaa nurmenukk

Suuluhüatsint on erakordne taim – ta kasvab ja õitseb südatalvel.

Agarad aianduskaupmehed pakuvad taimehulludele pidevalt uusi toa- ja õuetaimi. Värvikas suuluhüatsint (*Lachenaia aloides*) pole uudis maailma mastaabis, kuid Eesti aiasõbrad seda väheldast sibulilille enamasti ei tunne.

Lõuna-Aafrikast pärit suuluhüatsintide perekond avastati teaduse jaoks 1784. aastal. Oma ladinakeelse nimetuse sai ta Baseli ülikooli botaanika- ja anatoomiaprofessori Werner de Lachenaiali (1739–1800) auks. Praegu kuulub perekonda sadakond liiki. Vaatamata sellele, et liike tundub olevat hulgi, on need kõik suhteliselt kitsa levilaga, mõned väljasuremisohus ning üks juba teadaolevalt loodusest kadunudki. Põhjus: suuluhüatsintidele sobivate kasvukohtade hävimine karjatamise või maaharimise tulemusena.

Kultuuris on perekonnast kõige tuntum värvikas suuluhüatsint. Tegu on ühe suurimate ja värviröömsaimate õitega liigiga, millest aretatakse pidevalt üha uusi kultivare. Lisaks kaunitele õitele on neist mõne lehed kaetud kastanpruunide laikudega.

Värvikat suuluhüatsinti osatakse hinnata ka tema kodumaal, kus inglased kolonistid andsid talle nime *cape cowslip* – Kapimaa nurmenukk.

TALVINE ÕITSEJA

Suuluhüatsint on küllalt isearaliku käitumisega, sest ta kasvab ja õitseb südatalvel. See on tingitud tema looduslikust kasvukohast – suvel on

Värvikas suuluhüatsint näitab oma värviküllaseid õisi südatalvel.

seal nii kuiv ja kuum, et ükski terve mõistusega taim ei püüagi nina maast välja pista. Talved seevastu on aga jahedad ning niisked, võimaldades rahulikult kasvatada ja õitseda.

Samasugust kasvurütmi vajab suuluhüatsint ka teie aknalaual. Talvisel kasvu- ja õitseajal kastke teda mõõdukalt, toitke veidi õitsvatele toailledel mõeldud väetisega. Kevadel, kui lehed kuivama kipuvad, lõpetage kastmine ning laske taimeke puhkama. Suveks võite suuluhüatsindi potid õue tõsta – kindlasti vihma eest kaitsitud paika – ning sügiseni sinna unustada.

Septembris, kui hakkavad ähvardama öökülmad, tooge

taimed tuppa tagasi, pannes nad nii jahedasse ja valgesse paika, kui vähegi leiata. Ideaalne temperatuur võiks olla u 15°. Kui tuba on soojem ning ka valgust napib, venivad tärkavad suuluhüatsindid näotult välja, nende õite värvus jääb tagasihoidlikuks.

KEERUKAS KASTA

Suuluhüatsindid vajavad kasvuperioodil ühtlast niiskust, kuid kipuvad mädanema niipea, kui vett läheb liiga paljuks. Oht on väiksem, kui segate järgmise mullasegu: u 1/3 aiandumla (või universaalset toaillemulda), 1/3 peent kruusa ja 1/3 lehemulda (või neutraliseeritud turvast). Saadud

segu on kerge ning seob hästi niiskust, kuid laseb üleliigsel veel kiiresti välja nõrguda. Ka istutuspott peaks samal põhjusel olema võimalikult väike, põhjas olgu kindlasti auk.

Kastke toaleige veega, vihmavesi pole hea. Viimane võib olla kergelt happeline ning mulla reaktsiooni muuta, suuluhüatsindid eelistavad aga nõrgalt aluselise mulda.

JAAN METTIK

TARGU TALITA

ilmub koos Maalehega.
Lehekülgede numeratsioonis algab 1. jaanuarist 2009

Toompuiestee 16, 10137 Tallinn
Toimetus
targutalita@maaleht.ee
reklaam 661 3333, 661 3334
faks 661 3343

Kadrin Linna 661 3376
Vivika Veski 661 3375
Kaja Kurg
Kujundus Heiki Maiberg

Väljaandja AS Maaleht
Trükk AS Kroonpress
Esikaane foto Karin Kaljuläte